

Statsforvaltaren i Vestland
Njøsavegen 2
6863 LEIKANGER

Referanser:
Dykkar:
Vår: 22/1287 - 22/10366

Saksbehandlar:
Else Magrethe Totland Aarland
else.aarland@osteroy.kommune.no

Dato:
21.04.2022

Tilsvar til tilsynsrapport

Tilsvar til rapport frå tilsyn med barneverntenesta sitt arbeid med undersøkingar i Osterøy kommune

Barnevernstenesta har saman med leiinga i Osterøy kommune gjennomgått funna i tilsynet, brukt dei til læring for heile organisasjonen og straks sett inn tiltak for å rette lovbrøt. Kommunen ser alvorleg på funna og leiinga vil i tida som kjem vere tett på tenesta.

Identifisering av kva som årsak (ane) til at praksis i undersøkingsarbeidet ikkje er i tråd med lovkrav:

Osterøy kommune ser at vi ikkje har hatt eit godt nok system for internkontroll og oppfølging av tenesta. Tenesta har heller ikkje hatt gode nok undersøkingar med tilhøyrande dokumentasjon. I perioden etter tilsynet har vi utarbeidd og oppdatert nye rutinar. I tida som kjem må vi bruke tid saman med dei tilsette for å iverksette og etterleve rutinane så langt som mogeleg. Når ein i tillegg har hatt ein situasjon i 2021 med eit høgt sjukefråvær (15,97%), ser vi at dette har gått ut over kvaliteten på undersøkingane. Det er truleg særskild ulike, og til dels komplekse, årsaker til det høge fråværet. Sidan våren 2021 har vi lyst etter barnevernspedagogar og sosionomar, utan at vi har klar å fylle alle ledige stillingar. På tross av at det er henta inn vikar og konsulentar tenkjer kommunen at det har ført til redusert kontinuitet og meir press på tenesta, der ulike sakshandsamarar har vore inne for å følgje opp enkeltsaker. Det siste året har i tillegg vorte prega av eit høgt konfliktnivå i tenesta som har ført til at kommunen har satt inn tiltak for å betre arbeidsmiljøet. Dette arbeidet har rett nok ført med seg redusert sakshandsamarkapasitet.

Vårt tilsvar til rapporten:

1. Meldingar

Statsforvaltaren meiner vi ikkje har forsvarleg vurdering av meldingane og det går ikkje klart fram korleis kommunen nyttar kjend informasjon.

I dei nye rutinane har vi oppdatert og presisert malar:

Mal for *meldingsgjennomgang* er oppdatert for å sikre dokumentasjon om;

- tidlegare kjennskap til barnet/familien (frå eldre aktiv og fagsystem)
- vurdering av alvors- og hastegrad/tryggleiksvurdering
- risiko- og beskyttelses faktorar ved oppstart
- avklaring/spørsmål til vegen vidare

2. Systematikk i undersøkingsarbeidet

Statsforvaltaren meiner:

Det i mange saker er det mykje informasjon, men vi kan ikkje sjå at informasjonen er vekta og vurdert på ein fagleg forsvarleg måte. I andre saker ser vi at undersøkinga blir avslutta før tenesta har fått tilbake svar frå andre instansar. Vi ser fleire døme på at tenesta drøfter om saker kan avsluttast sjølv om svar frå andre instansar manglar utan at det går fram vurdering av om saka er godt nok opplyst. Vi meiner dette kan føreset at avgjerder ikkje blir gjort på rett grunnlag, og at tenesta ikkje har grunnlag for å vite om tiltak er i tråd med barnets beste.

For å sikre kvaliteten av undersøkingsarbeidet har me lagt inn vurderingspunkt i malar og rutinar. Målet med dette er å sikre at saka vert vurdert frå ulike perspektiv i undersøkinga og at faktum i undersøkinga vert rett. Desse vurderingspunkt ligg til grunn i alle veiledningssamtaler med leiar, møtepunkt i tenesta samt i verktøyet som tenesta nyttar systematisk:

- *Bruk av "trekanten" frå Bufdir som eit systematisk verktøy for å belyse viktige sider ved saka og for å kunne treffe riktig avgjerd etter endt undersøking.*
- Kva skal ein undersøke?
- Har ein nok informasjon?
- Korleis sikrar ein at ein systematisk dokumentere vurderinga i undersøkingsarbeidet?
- Justerer ein undersøking i tråd med informasjonstilfang i saka
- Vi dokumenterer systematisk kvaliteten på opplysningar ein har i undersøkinga.
- Om saker skal avsluttast må det komme fram kva vurderingar som er lagt til grunn for tenesta sin konklusjon.
- Leiar skal følgje med på kvaliteten i undersøkinga og sikre at arbeidet blir fanga opp og er i tråd med lovkravet.

Mal for drøfting av sak

3. Oppsummering og konklusjon av undersøking

Statsforvaltaren meiner at det i mange saker blir lagt fram mykje informasjon, men informasjonen er ikkje vekta og vurdert på ein fagleg og forsvarleg måte. Og at tenesta ofte ikkje har grunnlag for å vite om tiltaket er i grunnlag med barnas beste. Ein drøfter om saka kan henleggast utan at det er komen inn informasjon frå andre instansar, og dermed er det usikkert om saka er godt nok opplyst.

I oppsummering og konklusjon av undersøking ser kommunen at barnets stemme ikkje har vore godt nok vurdert. Heile oppvekstsektoren i Osterøy må i kommande år arbeide systematisk med å forstå og iverksette barnets beste vurdering.

For å endre og sikre praksis i tråd med lovverk vert følgande gjort:

- Malar tar inn punkt om barnet si stemme og barnet si beste vurdering.
- I gjennomgang av melding har ein tatt inn vurderingar som skal sikre forsvarleg saksgang
- Undersøkingssplan, som skal innehalde formål og plan av undersøkinga
- Undersøkingssrapport blir brukt som eit verktøy for å forsikre forsvarleg saksbehandling
- Opplæring i korleis tilsette kan gjere barnets beste vurderingar

4. Styring og kontroll av undersøkingarbeidet:

Statsforvaltaren meiner leiinga ikkje følgjer godt nok med på undersøkinga, innhald, omfang og framdrift er i tråd med alvoret i situasjonen for barnet.

Vi endrar praksis slik at leiinga vil vere tettare på barnevernstenesta. Som eit ledd i oppvekstreforma treng tenesta samhandle både oppover i organisasjonen og på tvers, som eit ledd av at kommunen sine tenester skal vere førebyggjande og målretta tidleg. Barnevernsleiar sin struktur for å støtte, vere orientert om undersøkingar og tett på tilsette vert naudsynt. Rådmannen vil trenge informasjon og kontrolltiltak for å sikre arbeidet med undersøkingar, slik at ein er trygg for at barn og unge får tenestene dei har krav på. Internkontrollsystemet kommunen har med systematisk gjennomgang av kontrollpunkt som avvik, fare for fristbrot og anna vert gjennomført etter fastsett plan.

For å sikre oss dette er følgande tiltak sett inn;

- Fram til undersøking- og oppfølgingsteamet er fulltalige vil leiar delta på meldingsmøter og teammøter. Når teamet er fulltalige vil koordinator for teama leie, fyller opp og rapportere til barnevernsleiar.
- Veiledning med leiar der ein går systematisk gjennom sakene. Dette gjev leiar oversikt og moglegheit til å kartlegge alvorsgrad, tal på saker og framdrift.

5. Vedtak:

Statsforvaltaren meiner det er vesentlege manglar i fleire av vedtaka. Det går ikkje fram kva barnevernstenesta har lagt vekk på og kva som ligg til grunn for vedtaka i saka.

Tenesta brukar funna i tilsynet til læring og forbetring i ein kontinuerleg prosess. Vedtaket må henge saman med det som er sett inn som tiltak i punkta over. For at vedtaka skal vere i tråd med lovkrav må tenesta etterfølge dei rutinar ein har i undersøkingssaker. Vedtaka må sikre barn sin medverknad, vurdering av barnets beste og kontradiksjon.

Tiltak for å sikre forsvarlege vedtak:

- Endre vedtaksmal
- Tydeleggjere vurderingar som ligg til grunn i saka.
- Grunnge kvifor ein vel å leggje bort ei sak og at det er i tråd med barnet sit beste og oppfyller kravet til forsvarlege tenester
- Barnevernsleiar vil gå igjennom og godkjenne vedtak. Der det er avvik frå lovkrav vil leiar be om utfyllande vurderingar eller rettingar.

6. Samtale med barn/barns medverknad:

Statsforvaltaren meiner det er variasjon i kva som blir dokumentert frå kontakt med barn og korleis dette vert følgt opp. Tenesta har ikkje god nok oversikt korleis dette vert forstått, og følgt opp, og kva barn blir snakka med om.

Tenesta vil ved leiar arbeide med korleis organisasjonen kan utvikle og sikre at barn sin medverknad er forsvarleg gjennom fleire samtalar og dokumentert ut frå kva ein vektlegg i vurderingane som er gjort. Samtalane må ha eit klart formål og alle som arbeider i tenesta må ha ei utvida forståing av kvifor dette treng å ligge til grunn for arbeidet.

Tiltak for å sikre medverknad i før vedtak:

- Barnet sit beste vurdering er gjort i saksutgreiinga
- Barna si medverknad er tydeleggjort i saka
- Opplæring med alle tilsette om korleis barns medverknad skal komme fram i alle vedtak. Og kva er formålet med samtalar med barn
- Tilsett i tenesta vil søke vidareutdanning om vurdering av barnets beste.

7. Samtykke og kontradiksjon

Statsforvaltaren seier at det ikkje går fram at foreldre og barn ikkje har fått god nok informasjon for å vite kva samtykke avgrensar og kva det inneber å samtykke til innhenting av informasjon. Det er fleire dømer på at familiar meiner at opplysningar om dei ikkje er rett forstått og dokumentert i saka.

I utøving av mynde er det viktig at alle har ei klar forståing av kva dei samtykker til og konsekvensane av dette. Det er familiar som står i vanskelege situasjonar med vanskelege val. Difor treng dei skriftleg informasjon om kva det inneber å gje samtykke og kva rettar dei har i dei prosessane dei deltek i. For å sikre at barn og familiar forstår kva dei samtykke til og får moglegheit til å kome med sitt syn på saka vil vi;

- Endre mal for samtykkeskjema ved innhenting av opplysningar
- Føresette får utlevert samtykkeskjema ved signering enten ved papirform eller digitalt
- Journalføre foreldra si uttale på informasjon og eventuelle vedtak som vert gjort

8. Organisering og styring:

Statsforvaltaren meiner at kommunen si leiing har vore kjend med alvorlege lovbrøt i undersøkingarbeidet i tilsynssaker, og den alvorlege personalsituasjonen i tenesta utan å sette inn tilstrekkeleg oppfølging- og styringstiltak som sikrar forsvarleg praksis.

Osterøy kommune har sidan sommaren 2021 sett inn tiltak for å betre situasjonen i tenesta. Medverknad frå dei tilsette har vore viktig i denne prosessen. Rådmannen har jamleg evaluert saman med dei tilsette korleis status er og kva tiltak som må endrast. Det er gjort endringar i overordna møtestruktur for å sikre at ein held fristar og arbeider i tråd med forventningar i barnevernslova.

For å sikre overordna styring av tenesta er følgande tiltak satt inn:

- Tett oppfølging av tenesta gjennom barnevernsleiar

- Vekentlege møte mellom barnevernsleiar og leiar for Familiens hus (tidlegare annakvar) her vil barnevernsleiar få rettleiing både i leiarskap samt eventuelle tiltak i saker.
- Månadlege møte mellom barnevernsleiar, leiar Familiens hus og Kommunalsjef
- Vekentlege møte mellom Kommunalsjef og leiar for Familiens hus (desse møta vart etablert før tilsynsperioden)
- Vekentlege møte mellom rådmann og kommunalsjef (desse møta vart etablert før tilsynsperioden)
- Møtepunkt skal sikre at overordna leiing er orientert om status på undersøkingssaker og alvorlegheitsgrad. Det gjer leiinga oversikt og moglegheit til å følgje med på om lovkrav vert stetta, og evt. moglegheit til å sette tidleg inn tiltak om det er trong for dette. Det er utarbeidd mal for å sikre at ein jamleg drøftar status på saker, moglegheit for fristbrot og kapasitetsutfordringar i tenesta. Det vert ført referat som rådmannen har tilgang til.
- Fagdagar for å gå gjennom døme på gode undersøkingar og vurderingar for å sikre forsvarlege tenester. Ein nyttar intern og ekstern kompetanse i dette arbeidet.
- Delegering av mynde er oppdatert etter ny barnevernslov.
- Halvårleg evaluering av rutinar og retningslinjer som ein del av internkontrollen.

9. For å sikre at tiltaka er egna for å rette opp i praksis vert følgande gjort:

Som ein del av internkontrollen til rådmannen er det bestemt å gjennomføre regelmessige stikkprøvar i saker for å sikre at vurderingane vert utført i tråd med rutinar, dokumentering, kontradiksjon samt gode barnas beste vurderingar (med barnet sin stemme). Som ein del av kontinuerleg forbetring vil tenesta halvårleg gjennomføre analyser av avvik opp mot rutinar. Ser ein forhold som må justerast i rutineane vert dei revidert.

- **Ansvarleg:** Barnevernsleiar og leiar for Familiens hus **Frist:** kvar 3 månad.

10. Mål for tenesta

Tenesta held alle fristar med barneversfaglege vurderingar som er forsvarlege og i tråd med lovkrav.

Måleindikator:

Internkontroll. Månadlege rapporter frå barnevernsleiar til leiar for Familiens hus og Kommunalsjef. Årleg gjennom tilstandsrapport til heradsstyret.

Oversikt over forbetningspunkt og tiltak som skal setjast inn:

- Oppdatere og endre malar som omhandlar innhenting av opplysningar for å sikrar kontradiksjon.
 - **Ansvarleg:** Leiar for Familiens hus og barnevernsleiar. **Frist:** 22 april 2022.
- Arbeid med nærvær. Samling med bedriftshelsetenesta, Kompetanseheving om oppfølgingsarbeid for oppfølging av sjukemelde
 - **Ansvarleg:** Leiar for Familiens hus og Leiar for barnevern. **Frist:** 20 Juni 2022.
- Skrivekurs for dei tilsette med innleigd jurist.
 - **Ansvarleg:** barnevernsleiar. **Frist:** 6.mai 2022.
- Oppdatere og endre mal for undersøkingsrapport/sluttrapport.
 - **Ansvarleg:** barnevernsleiar. **Frist:** 29.april
- Oppdatere og endre mal for vedtak for å sikre at barnet medverknad og barnets beste framkjem, vert vektlagt og vurdert.
 - **Ansvarleg:** barnevernsleiar. **Frist:** 29.april
- Oppdatere rutine og mal for undersøkingsplan, implementering av denne i undersøkingsteamet
 - **Ansvarleg:** barnevernsleiar. **Frist:** 23. april
- Månadsrapportering til leiing (tal meldingar og undersøkingar, fristar, fargekartlagde saker (i undersøking, tiltak og omsorg), bemanning og økonomi.
 - **Ansvarleg:** teamkoordinatorane og barnevernleiar. **Frist:** Fast praksis oppstart april 2022.
- Tilsetjing i ledig heime.
 - **Ansvarleg:** Leiar for Familiens hus og barnevernsleiar. **Frist:** på utlysing 8 april 2022.

11. Kulturarbeid i avdelinga:

For å sikre kulturarbeid i tenesta har me sett inn ulike tiltak. Det er avgjerande at både overordna leiing i kommunen, tilsette og lokalsamfunnet er med å byggjer omdømme til kommunen og tenesta. At alle involverte partar bidrar mot same mål vil vere med å sikre forsvarlege tenester. Som ein del av dette treng vi å styrke:

- Arbeid med nærvær. Vi treng tilsette på jobb. Det er gjennomført seminar med bedriftshelsetenesta om rettar og pliktar for tilsette med tanke på nærvær. Dette er noko som tenesta arbeider med heile tida. Tenesta har sett inn jamlege oppfølgingssamtalar for tilsette i etterkant av undersøkingar. Dette skal føre til:
 - Kontinuitet i undersøkingane
 - Etablere nye team (undersøking og oppfølging)
 - Det er oppretta 3 partssamarbeid med månadlege møte.
- Nytilsetjing i ledige stillingar.
- Bruke utviklingsplan i forbetningsarbeide med utviklingsområde dokumentasjon og rutinar på vegne av tenesta.
- Oppfølgingsarbeid av 10-faktor som er arbeidsmiljøverktøy som kommunen nyttar for å evaluere styrkar og forbetningspunkt i arbeidsmiljøet i tenesta.
- Gjennomgang og forbetring av rutinar som ein del av internkontrollen. Alle rutinar skal evaluerast kvart halvår etter ein gjennomgang av avvik.

Avslutningsord

Barn og unge i Osterøy kommune skal ha forsvarlege tenester- Målet er at alle som arbeider i kommunen tek dette ansvaret inn over seg. Osterøy kommune vil nytte rapporten gjennomgåande i kommuneorganisasjonen for å lære, forbetre og vidareutvikle kommunen sin praksis. Vi vil sjå på manglar i dokumentasjon, malverk, vedtak, samtykke og barnets beste vurderingar i anna arbeid i kommunen. Rådmannen er oppteken av at tenestene skal vere forsvarlege i heile organisasjonen.

Med helsing

Else Magrethe Totland Aarland
tenesteleiar

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Mottakar:

Statsforvaltaren i Vestland

Njøsavegen 2

6863

LEIKANGER